

REGULATORY AND LEGAL ASPECTS OF MILITARY DOCTORS AND PHARMACISTS TRAINING IN WARTIME: CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT AT THE FACULTY OF RETRAINING AND ADVANCED TRAINING OF THE UKRAINIAN MILITARY MEDICAL ACADEMY**N.D. Kozak, O.V. Rudynskyi, D.O. Kozak***Ukrainian Military Medical Academy, Kyiv, Ukraine*

Introduction. *The article discusses the issues of organization and provision of the educational process of training (retraining) of medical and pharmaceutical workers at the Faculty of Retraining and Advanced Training of the Ukrainian Military Medical Academy. An analysis of the training of health care workers (military personnel and employees of the Armed Forces of Ukraine) who have undergone retraining (training) at the faculty in the terms of martial law is carried out.*

The purpose was to analyze the organization and implementation of training of military doctors (pharmacists)-specialists and junior specialists with medical (pharmaceutical) education at the Faculty of Retraining and Advanced Training of the Ukrainian Military Medical Academy in the system of continuous professional development of medical and pharmaceutical workers under martial law.

Materials and methods. *The research was carried out using the following theoretical methods: historical and theoretical analysis of scientific literature and regulatory documents, synthesis, induction and deduction, comparison, generalization, systematization and abstraction. Also, in the course of writing the article, the methods of identification of the coefficient of determination, constructing a trend line and calculating the trend equation were applied.*

Results. *At present, the training of military doctors (pharmacists)-specialists and junior specialists with medical (pharmaceutical) education at the Faculty of Retraining and Advanced Training of the Ukrainian Military Medical Academy in the system of continuous professional development is carried out in 288 cycles of training (specialization, internships, thematic improvement courses, trainings, professional schools, seminars, master classes). In order to acquire certain professional competencies of medical specialists under martial law as soon as possible, the academic staff of the Ukrainian Military Medical Academy developed and implemented new training courses on thematic improvement in current areas of military medicine in the shortest possible time. Medical specialists of various specialties had the opportunity to gain up-to-date practical and theoretical knowledge in various medical areas. The successful application of distance learning technologies in the educational process is one of the ways to ensure high-quality training of medical specialists under martial law.*

Conclusions. *The training of medical specialists at the Faculty of Retraining and Advanced Training of the Ukrainian Military Medical Academy is organized and carried out in accordance with the requirements of the current legislation. In order to acquire professional competencies as soon as possible by military medical specialists of the Armed Forces of Ukraine and other components of the defense forces, after the full-scale invasion of the troops of the Russian Federation on the territory of Ukraine, academic staff of the Ukrainian Military Medical Academy, in the shortest possible time, new training courses on thematic improvement and webinars on current areas of military medicine that arose during the war were introduced. In the 2023-2024 academic year, 3828 students studied at the Faculty of Retraining and Advanced Training of the Ukrainian Military Medical Academy, including 2523 doctors and 1305 junior medical personnel. Also, there is an increase in the number of people who have been trained at the Faculty of Retraining and Advanced Training in distance learning: in the 2020-2021 academic year – 511 people; in the 2021-2022 academic year – 1354 people; in the 2022-2023 academic year - 1512 people, in the 2023-2024 academic year - 2307 people (60.26% of those who studied at the faculty). In general, from the 2020-2021 academic year to the 2023-2024 academic year inclusive, there is a significant upward trend in the number of students in distance learning. The coefficient of determination of the above-mentioned linear trend is 0.9459, which is a very reliable indicator.*

Key words: *Ukrainian Military Medical Academy, continuous professional development, thematic improvement, distance learning, martial law.*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ЛІКАРІВ ТА ФАРМАЦЕВТІВ У ВОЄННИЙ ЧАС: БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК НА ФАКУЛЬТЕТІ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Н.Д. Козак, О.В. Рудинський, Д.О. Козак

Українська військово-медична академія, м. Київ, Україна

Вступ. У статті розглянуто питання організації і забезпечення освітнього процесу підготовки (перепідготовки) медичних та фармацевтичних працівників на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії. Проведено аналіз підготовки працівників сфери охорони здоров'я (військовослужбовців та працівників Збройних Сил України), які пройшли перепідготовку (навчання) на факультеті в умовах воєнного стану.

Метою роботи було проведення аналізу організації та здійснення навчання військових лікарів (фармацевтів)-фахівців та молодших спеціалістів з медичною (фармацевтичною) освітою на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії в системі безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників в умов воєнного стану.

Матеріали та методи. Дослідження проведене із застосуванням таких теоретичних методів: історичного та теоретичного аналізу наукової літератури та нормативно-правових документів, синтезу, індукції та дедукції, порівняння, узагальнення, систематизації й абстрагування. Також в ході написання статті було застосовано методи визначення коефіцієнта детермінації, побудови лінії тенденції та розрахунок рівняння тренду.

Результати. На теперішній час навчання військових лікарів (фармацевтів)-фахівців та молодших спеціалістів з медичною (фармацевтичною) освітою на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії в системі безперервного професійного розвитку здійснюється на 288 циклах навчання (спеціалізація, стажування, курси тематичного удосконалення, тренінги, фахові школи, семінари майстер-класи). Для якнайшвидшого набуття певних професійних компетентностей медичних фахівців в умовах воєнного стану науково-педагогічними працівниками Українській військово-медичній академії у найкоротші терміни були розроблені та запроваджені нові навчальні курси з тематичного удосконалення за актуальними напрямками військової медицини. Медичні фахівці різних спеціальностей мали можливість отримати актуальні практичні та теоретичні знання за різноманітними медичними напрямками. Успішне застосування технологій дистанційного навчання у навчальному процесі є одним із шляхів забезпечення якісної підготовки медичних фахівців в умовах воєнного стану.

Висновки. Навчання медичних фахівців на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії організовано та здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства. З метою якнайшвидшого набуття професійних компетентностей військово-медичними фахівцями Збройних Сил України та інших складових сил оборони, після повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію України, науково-педагогічними працівниками Українській військово-медичній академії, у найкоротші терміни, були запроваджені нові навчальні курси з тематичного удосконалення та вебінари за актуальними напрямками військової медицини, що виникли під час війни. У 2023-2024 н.р. на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії провчилося: 3828 слухачів, з них 2523 лікарів та 1305 осіб зі складу молодшого медичного персоналу. Також, відмічається збільшення кількості осіб, які пройшли навчання на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання: у 2020-2021 н.р. – 511 осіб; у 2021-2022 н.р. – 1354 особи; у 2022-2023 н.р. – 1512 осіб, у 2023-2024 н.р. – 2307 осіб (60,26% від тих, хто навчався на факультеті). Загалом, з 2020-2021 н.р. до 2023-2024 н.р. включно спостерігається достовірна тенденція зростання кількості слухачів за дистанційною формою навчання, скерована догори. Коефіцієнт детермінації вищезгаданого лінійного тренду складає 0,9459, що є дуже достовірним показником.

Ключові слова: Українська військово-медична академія, безперервний професійний розвиток, тематичне удосконалення, дистанційне навчання, воєнний стан.

Вступ. Відповідно до закону України “Про освіту”, післядипломна освіта – це спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її знань, умінь і навичок на основі здобутої раніше вищої освіти (спеціальності) або

професійно-технічної освіти (професії) та практичного досвіду [1].

Органи державної влади повинні створити умови для формальної, неформальної та інформальної освіти післядипломної освіти дорослих. Освіта дорослих, що є складовою освіти впродовж

життя, спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки.

Післядипломна освіта включає:

- спеціалізацію (СП) – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності;

- підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей в межах професійної діяльності або галузі знань. Підвищення кваліфікації може здійснюватися на курсах тематичного удосконалення (ТУ);

- стажування (СТ) – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань;

- інші складники, що передбачені законодавством, запропоновані суб'єктом освітньої діяльності або самостійно визначені особою.

Складником освіти спеціалістів різноманітних спеціальностей, особливо спеціальностей в галузі охорони здоров'я, є безперервний професійний розвиток, зокрема, медичних та фармацевтичних фахівців.

Безперервний професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Особливо актуальним є набуття певних професійних компетентностей медичними фахівцями в умовах воєнного стану.

Метою роботи був аналіз організації та здійснення навчання військових лікарів (фармацевтів)-фахівців та молодших спеціалістів з медичною (фармацевтичною) освітою на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії в системі безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників під час воєнного стану.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проведене із застосуванням таких теоретичних методів: історичного та теоретичного аналізу наукової літератури та нормативно-правових документів, синтезу,

індукції та дедукції, порівняння, узагальнення, систематизації й абстрагування. Також в ході написання статті було застосовано методи визначення коефіцієнта детермінації, побудови лінії тенденції та розрахунок рівняння тренду.

Результати дослідження та їх обговорення. З початком повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України Верховна Рада України ухвалила низку законів про затвердження указів Президента України щодо введення воєнного стану та проведення загальної мобілізації в нашій державі. До лав Збройних Сил України та інших складових сил оборони у найкоротші терміни було мобілізовано значну кількість медичних та фармацевтичних працівників, які потребували якнайшвидшого набуття компетентностей щодо організації медичного забезпечення військ (сил) та надання медичної допомоги пораненим з різними видами бойових травм тощо.

Військові лікарі (фармацевти)-фахівці та молодші спеціалісти з медичною (фармацевтичною) освітою (далі – медичні фахівці) Сил оборони України здійснюють свій безперервний професійний розвиток на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії.

Факультет перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії (далі – ФППК) – це адміністративно-навчальний підрозділ Української військово-медичної академії і згідно з її Статутом здійснює планування, організацію та контроль післядипломної освіти медичних фахівців на кафедрах Української військово-медичної академії (далі – УВМА).

Нормативно-правове врегулювання системи безперервного професійного розвитку в нашій державі у сфері охорони здоров'я здійснюється низкою нормативно-правових актів. Основним з них є: Постанова Кабінету міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725 “Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників” [2]. Накази Міністерства охорони здоров'я України: № 2016 від 10.11.2022 “Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем

вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства” (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 10 sichnia 2023 r. za № 39/39095) [3]; № 1347 від 25.07.2023 “Pro zatverdzhennia Pereliku tsikliv specializatsii ta tematichnogo udoskonalennia za likarskimi ta farmaceutichnimi (provizorskimi) specialnostyami” (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 10 serpnia 2023 r. za № 1362/40418) [4]; № 112 від 23.01.2024 “Pro zatverdzhennia Nomenklatury specialnostey profesionaliv u galuzi oхорoni zdorov’ia u zakladaх охорони здорov’ia, Pereliku tsikliv specializatsii ta tematichnogo udoskonalennia za specialnostyami profesionaliv u galuzi охорони здорov’ia u zakladaх охорони здорov’ia та професіоналів з вищою немедичною освітою” (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 30 sichnia 2024 r. za № 159/41504) [5].

З урахуванням досвіду, набутого науково-педагогічними працівниками УВМА під час їх відряджень до районів виконання бойових завдань у ході проведення антитерористичної операції (ООС) та з урахуванням національного досвіду ведення бойових дій у ході широкомасштабної агресії російської федерації проти України, фахівцями УВМА у найкоротші терміни були розроблені та запроваджені нові навчальні курси з тематичного удосконалення за актуальними напрямками військової медицини.

Так, продовж 2022-2024 рр., на ФППК в навчальний процес було введено наступні нові цикли тематичного удосконалення та вебінари, що відповідали потребам військових медиків у ході бойових дій, а саме:

кафедрою військової хірургії: “Сучасна бойова хірургічна травма”, “Актуальні питання бойової хірургічної травми кінцівок”, “Актуальні питання лікування ускладнень бойової хірургічної травми живота”, “Актуальні питання бойової комбінованої (термомеханічної) хірургічної травми”, “Роль і місце апарату зовнішньої фіксації в системі надання медичної допомоги та лікування поранених з бойовою хірургічною травмою”, “Актуальні питання бойової хірургічної травми судин”, “Вогнепальна рана – сучасні підходи до лікування”;

кафедрою військової терапії: “Актуальні питання терапії воєнного часу”;

кафедрою щелепно-лицевої хірургії та стоматології: “Особливості організації стоматологічної допомоги військовослужбовцям в умовах воєнного

стану”, “Особливості надання медичної допомоги військовослужбовцям з сучасною бойовою травмою щелепно-лицевої ділянки”;

кафедрою анестезіології та реаніматології: “Медична допомога під час проведення аеромедичної евакуації”, “Невідкладна медична допомога при бойовій травмі за стандартами ATLS (Advanced Trauma Life Support) та DKR (Damage Control Resuscitation)”;

кафедрою військової психіатрії та медичної психології: “Актуальні питання психіатрії воєнного часу”, “Новітні підходи в психіатрії щодо ведення військовослужбовців з бойовою психічною травмою”.

кафедрою авіаційної, морської медицини та психофізіології: “Аеромедична евакуація”;

кафедрою організації медичного забезпечення: “Актуальні питання управління медичною службою в ході ведення бойових дій”, “Робота медичного персоналу при масових санітарних втратах”, “Тактична медицина”;

кафедрою військової фармації: “Сучасні технічні засоби медичної служби для Збройних Сил України”, “Військово-фармацевтична логістика”;

Загальна кількість циклів навчання (СП, СТ, ТУ тощо) на ФППК у 2023-2024 навчальному році становила 288 циклів і наведена в систематизованому вигляді в таблиці 1.

Медичні фахівці різних спеціальностей мали можливість отримати актуальні практичні та теоретичні знання за різноманітними медичними напрямками.

Статистичні показники щодо чисельності осіб, які завершили підготовку на різних циклах навчання на ФППК у 2023-2024 н.р. зображені на рис. 1.

У 2023-2024 н.р. році на ФППК провчилося: 3828 слухачів, з них 2523 лікарі та 1305 осіб зі складу молодшого медичного персоналу (у 2022-2023 н.р. – 2231 слухачі, з них 1694 лікарі та 537 осіб зі складу молодшого медичного персоналу відповідно). Відмічається зростання кількості тих хто провчився (у порівнянні з минулим навчальним роком) на 42%.

Для забезпечення безперервного професійного розвитку медичних фахівців на ФППК, активно використовуються технології дистанційного навчання.

Після включення у 2023 році до штату УВМА групи організації та супроводження дистанційного навчання, спостерігається

стале збільшення кількості осіб, які пройшли навчання на ФППК за дистанційною формою; так у 2020-2021 н.р. таких осіб було 511; у 2021-2022 н.р. – 1354 особи; у 2022-2023 н.р. –

1512 осіб, у 2023-2024 н.р. – 2307 осіб, що становило 60,26% від усіх хто навчався на ФППК у 2023-2024 н.р.

Таблиця 1

Загальна кількість циклів навчання (спеціалізація, стажування, тематичне удосконалення, тренінги, фахові школи, семінари майстер-класи, що проводились на ФППК у 2023-2024 навчальному році

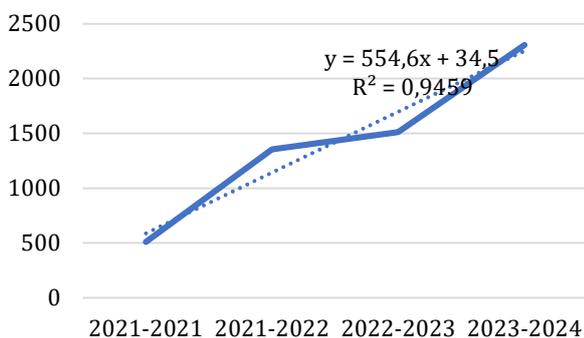
Лікарі (фармацевти)			
Спеціалізація	Стажування	Тематичне удосконалення	Тематичне навчання (тренінги, фахові школи, семінари майстер-класи)
39	41	119	15
Молодший медичний персонал з медичною (фармацевтичною) освітою			
13	-	61	-
Разом (лікарі та молодший медичний персонал)			
52	41	180	15
Всього циклів навчання:			288

А. Кількість лікарів (фармацевтів)

Б. Кількість молодшого медичного персоналу

Рисунок 1. Кількість медичних фахівців, які завершили підготовку на ФППК у 2023-2024 н.р. на різних циклах навчання

* лінія, рівняння тренду та величина достовірності апроксимації

Рисунок 2. Тенденція зростання кількості слухачів за дистанційною формою навчання на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії за період з 2020-2021 навчального року до 2023-2024 навчального року включно

Загалом, з 2020-2021 н.р. до 2023-2024 н.р. включно спостерігається достовірна тенденція зростання кількості слухачів за дистанційною формою навчання, скерована догори. Коефіцієнт детермінації вищезгаданого лінійного тренду складає 0,9459, що є дуже достовірним показником.

На виконання бойових розпоряджень командування Медичних сил Збройних Сил України на виїзних позапланових трьохденних циклах навчання з “Тактичної медицини” викладачі УВМА провчили 1309 військовослужбовців (без медичної освіти), а саме: у 2023 році – 367 військовослужбовців; у 2024 році – 942 військовослужбовці.

На теперішній час на ФППК встановлений наступний порядок перепідготовки та підвищення кваліфікації військовослужбовців та працівників ЗС

України медичних і фармацевтичних спеціальностей, що регламентується наступними наказами Міністерства оборони України: № 120 від 15.02.2024 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти” [6]; № 175/нм від 05.07.2022 “Про організацію підготовки офіцерського, сержантського і старшинського складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти” [7]; № 7/нм від 04.01.2023 “Про організацію та проведення курсів професійної військової освіти та курсів підвищення кваліфікації у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти і закладах фахової передвищої військової освіти у 2023-2024 роках” [8].

Навчання на ФППК здійснюється на відповідних циклах навчання (СП, СТ, ТУ тощо) у відповідності до “Каталогу заходів безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, які проводяться в Українській військово-медичній академії” (далі – каталог) та “Розрахунку чисельності слухачів для навчання на курсах підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації в Українській військово-медичній академії на календарний рік, з розподілом слухачів відповідно до органів військового управління (військових частин) для яких здійснюється підготовка (навчання)” (далі – розрахунок), затверджених першим заступником Міністра оборони України де визначено “квоти” для підготовки медичних спеціалістів на тих чи інших циклах навчання.

Командири (начальники) військових органів управління до 01 квітня поточного року подають до Командування Медичних сил Збройних Сил України “Заявки на підвищення кваліфікації військовослужбовців та працівників Збройних Сил України для навчання на курсах підвищення кваліфікації на наступний календарний рік та подальші два бюджетні період” (з урахуванням вищезазначених каталогу та розрахунку) за відповідною формою (додаток 2 наказу Міністерства оборони України № 7/нм від 04.01.2023 “Про організацію та проведення курсів професійної військової освіти та курсів

підвищення кваліфікації у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти і закладах фахової передвищої військової освіти у 2023-2024 роках”).

Органи управління: командування видів (родів) військ (сил), надсилають списки слухачів курсів (циклів) безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників в Українській військово-медичній академії на поточний рік до Командування Медичних сил Збройних Сил України та УВМА не пізніше ніж за 20 діб до початку навчання за визначеною формою (додаток 4 наказу Міністерства оборони України № 7/нм від 04.01.2023 “Про організацію та проведення курсів професійної військової освіти та курсів підвищення кваліфікації у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти і закладах фахової передвищої військової освіти у 2023-2024 роках”).

На навчання відряджаються медичні фахівці (відповідно до наданих списків) наказом командира частини (на руки кандидату на навчання видається посвідчення про відрядження до Української військово-медичної академії).

Замовник (Командування Медичних сил ЗС України) надсилає до УВМА Списки слухачів курсів (циклів) безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників в Українській військово-медичній академії на календарний рік (далі – списки). Заступник начальника УВМА з навчальної роботи здійснює координацію та контроль за організацією навчання слухачів на циклах перепідготовки та підвищення кваліфікації. Зарахування слухачів на навчання здійснюється після їх реєстрації на ФППК наказом начальника УВМА (з урахуванням списків) за поданням начальника ФППК проекту наказу про зарахування на навчання.

Начальник ФППК видає квиток слухача, для реєстрації слухачів на кафедрах УВМА. Начальники кафедр УВМА забезпечують навчальний процес на відповідних циклах: доповідають рапортом начальнику ФППК про прибуття слухачів на навчання; про закінчення відповідних циклів перепідготовки та підвищення кваліфікації, про виконання навчальних програм, складання іспиту слухачами всіх категорій; щотижня (щосереді) проводиться звірка про кількість слухачів з ФППК; надають залікові

відомості до ФППК по закінченню навчання на відповідних циклах.

Відрахування слухачів в період навчання (невиконання навчального плану, недисциплінованість, порушення правил внутрішнього розпорядку, прогули без поважних причин тощо) здійснюється за поданням рапорту начальника відповідної кафедри на ім'я начальника ФППК. Начальник ФППК подає на підпис начальнику УВМА відповідний проект наказу про відрахування слухача (де зазначаються причини відрахування). Слухач отримує довідки про перебування в УВМА з зазначенням причини відрахування.

Закінчення навчання слухачів оформлюється наказом начальника УВМА.

Посвідчення, сертифікат лікаря (фармацевта)-фахівця, свідоцтво про проходження циклу спеціалізації (для молодшого медичного персоналу) видається на підставі наказу начальника УВМА про закінчення навчання слухачами ФППК на відповідних циклах навчання.

Фахівці навчального відділу УВМА забезпечують реєстрацію та облік виданих документів про освіту за результатами навчання в системі післядипломної освіти. Зазначені документи, реєструються і видаються зацікавленим особам на руки під розпис.

Висновки

1. Навчання медичних фахівців на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Українській військово-медичній академії організовано та здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

Література

1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII "Про освіту" (зі змінами). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 № 725 "Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників" (зі змінами). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725-2021-%D0%BF#Text>

3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.11.2022 № 2016 "Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським)

2. 3 метою якнайшвидшого набуття професійних компетентностей військово-медичними фахівцями Збройних Сил України та інших складових сил оборони, після повномасштабного вторгнення росії на територію України, науково-педагогічними працівниками Українській військово-медичній академії, у найкоротші терміни, були запроваджено нові навчальні курси з тематичного удосконалення та вебінари, за актуальними напрямами військової медицини, що виникли під час війни.

3. У 2023-2024 н.р. на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії провчилося 3828 слухачів (з них 2523 лікаря та 1305 осіб зі складу молодшого медичного персоналу) в системі післядипломної освіти у ході здійснення їх безперервного професійного розвитку військових в умовах воєнного стану.

4. Спостерігається стале збільшення кількості осіб, які пройшли навчання на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії за дистанційною формою навчання: у 2020-2021 н.р. – 511 осіб; у 2021-2022 н.р. – 1354 особи; у 2022-2023 н.р. – 1512 осіб, у 2023-2024 н.р. – 2307 осіб (60,26% від тих, хто навчався на факультеті у 2023-2024 н.р.). Загалом, з 2020-2021 н.р. до 2023-2024 н.р. включно спостерігається достовірною тенденція зростання кількості слухачів за дистанційною формою навчання, скерована догори. Коефіцієнт детермінації вищезгаданого лінійного тренду складає 0,9459, що є дуже достовірним показником.

рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0039-23#Text>

4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.07.2023 № 1347 "Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1362-23#Text>

5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.01.2024 № 112 "Про затвердження Номенклатури спеціальностей професіоналів у галузі охорони здоров'я у закладах охорони здоров'я, Переліку циклів спеціалізації та

тематичного удосконалення за спеціальностями професіоналів у галузі охорони здоров'я у закладах охорони здоров'я та професіоналів з вищою немедичною освітою". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-24#Text>

6. Наказ Міністерства оборони України від 15.02.2024 № 120 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0453-24#Text>

7. Наказ Міністерства оборони України від 05.07.2022 № 175/нм “Про організацію підготовки офіцерського, сержантського і старшинського

складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0175322-22#Text>

8. Наказ Міністерства оборони України від 04.01.2023 № 7/нм “Про організацію та проведення курсів професійної військової освіти та курсів підвищення кваліфікації у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти і закладах фахової передвищої військової освіти у 2023-2024 роках”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007322-23#Text>

References

1. Zakon Ukrayiny vid 05.09.2017 № 2145-VIII “Pro osvitu” (zi zminamy). [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 14.07.2021 № 725 “Pro zatverdzhennya Polozhennya pro systemu bezperervnogo profesiynoho rozvytku medychnykh ta farmatsevychnykh pratsivnykiv” (zi zminamy). [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725-2021-%D0%BF#Text>

3. Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny vid 10.11.2022 № 2016 “Pro podal'she udoskonalennya systemy pislyadyplomnoyi osvity ta bezperervnogo profesiynoho rozvytku fakhivtsiv z fakhovoyu peredvyshchoyu, pochatkovym rivnem (korotkyy tsykl) ta pershyim (bakalavrs'kym) rivnem vyshchoyi medychnoyi i farmatsevychnoyi osvity ta mahistriv z medsestrynstva”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0039-23#Text>

4. Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny vid 25.07.2023 № 1347 “Pro zatverdzhennya Pereliku tsykliv spetsializatsiyi ta tematychnoho udoskonalennya za likars'kymy ta farmatsevychnymy (provizors'kymy) spetsial'nostyamy”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1362-23#Text>

5. Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny vid 23.01.2024 № 112 “Pro zatverdzhennya Nomenklatury spetsial'nostey profesionaliv u haluzi okhorony zdorov"ya u zakladakh okhorony zdorov"ya, Pereliku tsykliv spetsializatsiyi ta tematychnoho udoskonalennya za spetsial'nostyamy profesionaliv u

haluzi okhorony zdorov"ya u zakladakh okhorony zdorov"ya ta profesionaliv z vyshchoyu nemedychnoyu osvitoyu”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-24#Text>

6. Nakaz Ministerstva oborony Ukrayiny vid 15.02.2024 № 120 “Pro zatverdzhennya Polozhennya pro osoblyvosti orhanizatsiyi osvitynoho protsesu u vyshchykh viys'kovykh navchal'nykh zakladakh Ministerstva oborony Ukrayiny, viys'kovykh navchal'nykh pidrozdilakh zakladiv vyshchoyi osvity, zakladakh fakhovoyi peredvyshchoyi viys'kovoyi osvity”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0453-24#Text>

7. Nakaz Ministerstva oborony Ukrayiny vid 05.07.2022 № 175/нм “Pro orhanizatsiyu pidhotovky ofiters'koho, serzhant-s'koho i starshyns'koho skladu u vyshchykh viys'kovykh navchal'nykh zakladakh, zakladakh fakhovoyi peredvyshchoyi viys'kovoyi osvity Ministerstva oborony Ukrayiny ta viys'kovykh navchal'nykh pidrozdilakh zakladiv vyshchoyi osvity”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0175322-22#Text>

8. Nakaz Ministerstva oborony Ukrayiny vid 04.01.2023 № 7/нм “Pro orhanizatsiyu ta provedennya kursiv profesiynoyi viys'kovoyi osvity ta kursiv pidvyshchennya kvalifikatsiyi u vyshchykh viys'kovykh navchal'nykh zakladakh, viys'kovykh navchal'nykh pidrozdilakh zakladiv vyshchoyi osvity i zakladakh fakhovoyi peredvyshchoyi viys'kovoyi osvity u 2023-2024 rokakh”. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007322-23#Text>

Конфлікт інтересів відсутній.

Conflicts of interest: authors have no conflict of interest to declare.

Відомості про авторів:

Козак Н.Д. ^{A, E, F} – полковник медичної служби, доктор медичних наук, професор, начальник факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії.

Рудинський О.В. ^{B, C, D, E} – полковник медичної служби, кандидат медичних наук, заступник начальника факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії з навчальної та наукової роботи – начальник навчальної частини.

Козак Д.О. ^{C, D, E} – викладач кафедри військової фармації Української військово-медичної академії.

A – концепція та дизайн дослідження; B – збір даних; C – аналіз та інтерпретація даних;

D – написання статті; E – редагування статті; F – остаточне затвердження статті.

Information about authors:

Kozak N.D. ^{A, E, F} – colonel of medical service, Doctor of medical sciences, professor, head of the faculty of retraining and advanced training of the Ukrainian Military Medical Academy, <https://orcid.org/0000-0001-9407-9634> e-mail: kozaknd@ukr.net

Rudynskyi O.V. ^{B, C, D, E} – colonel of medical service, Ph.D., deputy head of the faculty of retraining and advanced training of the Ukrainian Military Medical Academy for educational and scientific work - head of the educational unit., e-mail: rudynskyi@ukr.net

Kozak D.O. ^{C, D, E} – lecturer at the department of military pharmacy of the Ukrainian Military Medical Academy, <https://orcid.org/0000-0001-7007-4687>

A – research concept and design; B – collection and/or assembly of data; C – data analysis and interpretation;

D – writing the article; E – critical revision of the article; F – final approval of the article.

Адреса для листування: вул. князів Острозьких, 45/1, буд. 33, м. Київ 01015

